

Mensen des welbehagens

Preek over Lucas 2:14

Te lezen: Lucas 2:1-20 en Lucas 3:21-22

Datum: 25 december 1986

Toen Jezus in de kerstnacht werd geboren zongen de engelen een lied. Een lied dat ook wij aan het einde van deze dienst met elkaar zullen zingen.

‘Ere zij God in den hoge en vrede op aarde bij mensen des welbehagens’.
Ik wil het vanmorgen met u hebben over die laatste woorden uit de engelenzang: ‘Mensen des welbehagens’. Het kerstfeest is voor ‘mensen des welbehagens’.
Maar wie zijn dat? Wie zijn de mensen van het welbehagen?

Er zitten heel wat kinderen in de kapel. Ik zou aan de kinderen willen vragen: ‘Wie van jullie kent het “Ere zij God” uit zijn hoofd?’ Weet je ook wat die laatste woorden betekenen: ‘Vrede op aarde in mensen des welbehagens’? Heb jij wel eens een welbehagen in mensen? Dat is een moeilijk en vreemd woord, hè? Een welbehagen in mensen! Wat zou dat zijn, als je een welbehagen hebt in iemand die bij jou in de klas zit? Ik geloof vast en zeker dat er bij jou iemand in de klas zit in wie jij een welbehagen hebt! Als je jarig bent en je gaat op school uitdelen, dan mag je iemand uit de klas kiezen om met je mee te gaan, langs alle meesters en juffen? Wie kies jij dan? Dan zal ik het je vertellen: In Klaas heb jij een welbehagen. Die mag met jou mee om je feest te vieren. Waarom kies je speciaal Klaas om met je mee te gaan, de klassen langs? Je vind Klaas aardig! Hij is ook altijd aardig voor jou. Dat is een ‘welbehagen in iemand hebben’: Je kiest iemand uit om je verjaardagsfeest mee te vieren. En je kiest hem uit omdat je hem graag mag.

Toen Jezus werd geboren zongen de engelen:

‘... vrede op aarde in mensen des welbehagens’.

En dat betekent: God viert feest. En alle mensen die Hij graag mag, kiest Hij uit om dit feest met Hem mee te vieren! Wat voor mensen zouden dat zijn, tegen wie God zegt: Ik kies jou uit, om het kerstfeest met me mee te vieren? Dat waren in de eerste plaats natuurlijk de herders. Speciaal voor hen zongen de engelen dat lied:

‘... vrede op aarde bij mensen des welbehagens’.

God had een welbehagen in die herders. Hij mocht ze graag. Hij gaf veel om ze. Waarom? Omdat die herders ook zoveel om God gaven? Het is bekend dat in de dagen van Jezus herders niet zo best bekend stonden. Herders.... Dat was een volkje waar je je als fatsoenlijk mens maar beter niet mee kon bemoeien. Herders toen.... Dat waren zoiets als woonwagenbewoners en zigeuners bij ons. Ze hadden hun eigen wereldje, aan de rand van de samenleving. Ze hadden geen nette kleren aan. Ze spraken grove taal. Er werd van hen verteld ‘dat die mensen eigenlijk niet te vertrouwen zijn’. En in de tempel van God in Jeruzalem, of in de synagoge zag je ze nooit. Als je het als joodse jongen in je hoofd haalde om de zoon van een herder als

vriend te kiezen op je verjaardagspartijtje.... Je ouders zouden hem hebben weggestuurd! 'Die komt onze deur niet in!' Die zou het feest bederven! Met Kerst zegt God tegen die herders: 'Mensen, Ik heb een welbehagen in jullie'. Ik kies jullie uit voor mijn feest. Je bent hartelijk uitgenodigd in de stal in Betlehem. Daar zullen jullie een kind vinden in doeken gewikkeld en liggend in een kribbe.

In welke mensen heeft God een welbehagen? Wie kiest Hij uit om zijn feest mee te vieren?

Dertig jaar later trekt Jezus door Israël van het ene dorp naar het andere. De kerstnacht is al lang geleden. Maar het kerstfeest van God gaat door. God kiest nog steeds mensen uit om zijn feest mee te vieren. Op zijn trektocht door Israël komt Jezus voorbij het kantoor van de tollenaar Levi. Levi had een slechte naam. Hij was ambtenaar in dienst van de romeinse bezetter. Hij perste zijn landgenoten teveel belastinggeld af. Dat wat hij teveel vroeg stopte hij in zijn eigen zak. Jezus ziet Levi in zijn kantoor zitten en zegt tegen hem: 'Levi, voortaan mag je bij mij zijn. Volg mij'. Om dat te vieren richt Levi in zijn huis een groot diner aan. Jezus gaat bij Levi aan tafel. Hij eet met hem. Hij drinkt met hem op zijn nieuwe leven: Op je gezondheid, Levi! En de farizeeërs spreken er schande van. Jezus viert met zulke mensen feest! Maar zo is God. Hij had een welbehagen in de tollenaar Levi. God koos Levi uit om het feest van zijn Zoon mee te vieren.

Nog eens drie jaar later. Het is Goede Vrijdag. We zijn op Golgotha. De kerstnacht lijkt nu wel onvoorstelbaar ver weg. Toch gaat het feest van Gods welbehagen verder. Ook hier. Jezus hangt aan het kruis, te midden van twee andere , gekruisigden twee moordenaars. Eén van die moordenaars vraagt Jezus: 'Heer, denk aan mij als u in uw koninkrijk komt'. En Jezus antwoordt hem: 'Vandaag nog zal je met mij in het paradijs zijn'. Jezus kiest die moordenaar naast Hem aan het kruis op het feest van het herstelde paradijs. Die moordenaar was een man van Gods welbehagen!

In welke mensen heeft God een welbehagen? Het zijn geen oppassende fatsoenlijke burgers. Het zijn geen vrome kerkmensen. Om welke mensen geeft God zoveel, dat Hij hen kiest op het feest van zijn Zoon? Het zijn niet de mensen die altijd al zoveel aan God gegeven hebben. 'Vrede op aarde, bij mensen des welbehagens'. Wie zijn dat, de mensen in wie God een welbehagen heeft? We hebben met elkaar uit het Lucasevangelie niet alleen de geboorte-geschiedenis gelezen. Maar ook de geschiedenis van Jezus' doop. Dat heb ik gedaan omdat ook in het verhaal over Jezus' doop dat woordje 'welbehagen' valt.

In de kerstnacht zingen engelen uit de hemel: 'Vrede op aarde bij mensen des welbehagens'. Als Jezus door Johannes de Doper gedoopt wordt, daalt de heilige Geest als een duif op Jezus neer, en klinkt een stem uit de hemel:

'Jij bent mijn Zoon, de geliefde, in Jou heb Ik mijn welbehagen'.

Wie zijn dat, de mensen in wie God een welbehagen heeft? Dat is in de eerste plaats Gods eigen Zoon, Jezus Christus. Hij is de mens van Gods welbehagen bij uitstek.

In de tweede plaats zijn dat alle mensen voor wie Jezus is geboren; voor wie Hij heeft geleefd; voor wie Hij is gestorven; voor wie Hij is opgestaan uit de dood. Wie is de mens van Gods welbehagen? Dat is Jezus. En dat is ieder om wie Jezus zijn arm slaat. Dat is ieder tegen wie Jezus zegt: Kom bij Mij! Volg Mij!

Als ik naar mezelf kijk, kan ik me niet voorstellen dat God een welbehagen in mij heeft. Dan komen er duizend vragen in mij op. Ik kan alleen geloven dat God een welbehagen in mij heeft, als ik op Jezus zie. Wanneer ik in gedachten in de kribbe kijk en daar Gods Zoon als mensenkind zie liggen. Wanneer ik bij de baby Jezus de aderen aan de fontanellen zie kloppen, denk ik: Dat is Gods hart dat klopt voor mij! Wanneer ik zijn borst op en neer zie gaan, denk ik: Dat is Gods adem om mij te doen leven! Ik kan alleen geloven dat God een welbehagen in mij heeft, als ik op Jezus zie. Wanneer ik mij het beeld voor de geest haal van Jezus die aan het kruis sterft, weet ik: Hij draagt mijn zonden. Hij kent mijn verdriet. Hij voelt mijn mislukkingen aan den lijve. Hij gaat mijn doodlopende levensweg ten einde. Hij sterft mijn dood. Jezus, zoals Hij in de armoede van Bethlehems stal in de kribbe ligt, is Gods vleesgeworden welbehagen in mensen. Jezus zoals Hij aan het kruis hangt, is Gods welbehagen in u en in mij ten voeten uit. Dat kan ik niet begrijpen. Maar ik heb er niet van terug. Ik krijg dan geen twijfelende of kritische vraag meer over mijn lippen. 'Maar Heer ik vind.... en soms denk ik....' Kijkend naar Jezus voor mij geboren en ziend op Jezus voor mij stervend aan het kruis besterven alle 'ja maars' op mijn lippen. Gods welbehagen is niet te begrijpen. Gods welbehagen in u is het geheim van Gods liefde voor zijn eigen Zoon die voor u is geboren, voor u heeft geleefd, voor u is gestorven en voor u is opgestaan. Gods welbehagen kunt u zich alleen maar laten welgevallen door Jezus zijn arm om u te laten slaan.

Ik ben deze preek begonnen door wat met kinderen te praten over hun verjaardag en wie ze dan kiezen. Je hebt gemerkt dat ik ondertussen al weer een hele tijd tegen grote mensen heb staan praten. Maar nu wil ik nog even verder praten over die verjaardag. Als jij jarig bent, kies je altijd Jan op je partijtje. Want Jan is ook altijd aardig voor jou en kiest jou als hij jarig is. Weet je dan wat ik niet begrijp? Dat God mij kiest om het kerstfeest met Hem te vieren. Want ik kies niet altijd voor God. Misschien begrijp je ook niet dat God juist met jou het kerstfeest wil vieren. Ik zal je een verhaal vertellen dat hopelijk duidelijk maakt hoe dat zit. Klaas is jarig en geeft 's middags om vier uur een partijtje, meteen uit school. Maar wie er om vier uur is: geen Klaas! Vijf van zijn vrienden zijn er al. Maar het feestvarken zelf ontbreekt nog! Eindelijk, om kwart over vier, wordt er gebeld. Daar staat de jarige. Drijfmat. Met modderige kleren. Eendenkroos op zijn hoofd. Naast hem staat Arie. Even nat en vies. Maar Klaas zegt heel opgewekt: Het is wel wat later geworden, maar ik heb Arie meegenomen om mijn partijtje mee te vieren! Moeder kan haar ogen en oren niet geloven. Arie is de grootste klier uit de klas. En hij heeft het altijd op Klaas gemunt! Verleden week was het nog grote bonje tussen die twee. En nu moet hij ineens Klaas zijn feest meevieren! En ze zijn allebei drijfmat en vies en.... Ze begrijpt er niets van. 'Ik denk dat ik wat moet uitleggen', zegt Klaas.

Kijk, het zit zo. Ik fietste langs het kanaal naar huis om mijn verjaardag te vieren. Hoor ik ineens een plons. Een eindje verderop ligt Arie in het water. Ik zag dat hij het niet redde. Nou ik laat hem niet verdrinken. Ik spring in het water om hem te redden. Dat viel niet mee. 't Scheelde niet veel of ik was er zelf geweest. Maar ik heb ons beiden op het droge gekregen. Nu vind ik dat hij mijn feest mee moet vieren. Ik heb mijn leven voor hem gewaagd. Nu hoort hij er ook bij! Zijn moeder knikt begrijpend. 'Ik houd heel veel van je', zegt ze tegen haar zoon. 'Als jij je zo voor Arie hebt ingezet, hoort hij er nu ook bij'.

Daarom kiest God jou en mij op het kerstfeest van zijn eigen Zoon Jezus. Niet omdat wij altijd ook voor God gekozen hebben. Maar omdat Gods Zoon voor jou en mij zijn leven heeft ingezet. Nog veel meer dan Klaas zijn leven voor Arie waagde. Daarom horen we er bij. Daarom heeft God een welbehagen in ons.

Amen.